

Obsah

O autorech	11
Předmluva	13
Cíle a metodika	19
1. Úvod do makroekonomické analýzy	23
1.1 Makroekonomická analýza versus makroekonomická prognóza	29
1.2 Proces vytváření střednědobé makroekonomické prognózy	44
1.3 Tvůrci a uživatelé makroekonomické analýzy a prognózy	46
2. Základní vztahy v ekonomice	53
2.1 Klíčové makroekonomické agregáty	55
2.1.1 Hrubý domácí produkt a metody jeho výpočtu	60
2.2 Makroekonomické identity	70
2.2.1 Struktura aggregátní poptávky	70
2.2.2 Prvotní přerozdělení	74
2.2.3 Druhotné přerozdělení	76
2.2.4 Použití národního disponibilního důchodu	77
2.2.5 Úspory versus investice	78
2.2.6 Běžný účet platební bilance	80
2.2.7 Čisté půjčky a výpůjčky	83
3. Národní účetnictví	89
3.1 Základní stavební kameny systému národního účetnictví	92
3.1.1 Institucionální sektory	92
3.1.2 Transakce	98
3.2 Význam a využití informací z národního účetnictví	99
3.3 Účet výrobků a služeb	101
3.4 Odvětví	103
3.5 Soustava input-output tabulek	108
3.6 Posloupnost účtů	117
3.6.1 Účet výroby	119
3.6.2 Účty prvotního rozdělení důchodů	121
3.6.3 Účet druhotného rozdělení důchodů	124
3.6.4 Účet znovurozdělení naturálních důchodů	126

3.6.5	Účet užití důchodů	126
3.6.6	Účty akumulace	128
3.7	Rozvahy	136
3.8	Analýza sektorových účtů v čase	140
3.8.1	Sektor nefinančních podniků	147
3.8.2	Sektor finančních institucí	152
3.8.3	Sektor vládních institucí	154
3.8.4	Sektor domácností	158
3.9	Analýza vývoje v čase a prostoru	165
3.9.1	Analýza v čase: cenové versus objemové ukazatele	166
3.9.2	Analýza v prostoru: paritní kurzy	176
3.9.3	Analýza v časoprostoru: konvergence	186
3.10	Čtvrtletní národní účty	187
3.11	Regionální účty	193
3.12	Satelitní účty	200
4.	Vnější ekonomické vztahy	219
4.1	Zahraniční obchod	220
4.1.1	Koncepce statistik zahraničního obchodu se zbožím	226
4.1.2	Teritoriální struktura zahraničního obchodu	233
4.1.3	Komoditní struktura zahraničního obchodu	235
4.1.4	Ceny v zahraničním obchodě	246
4.1.5	Služby v zahraničním obchodě	250
4.2	Účty nerezidentů	255
4.2.1	Účet výrobků a služeb nerezidentů	257
4.2.2	Účet prvních důchodů a běžných transferů nerezidentů	258
4.2.3	Účet akumulace nerezidentů	260
4.2.4	Účet aktiv a závazků nerezidentů	263
4.3	Platební bilance	265
4.3.1	Struktura platební bilance	271
4.3.2	Dlouhodobé tendenze v platební bilanci České republiky	294
4.4	Vnější rovnováha a mezinárodní investiční pozice	309
4.4.1	Makroekonomické příčiny vzniku deficitu běžného účtu platební bilance	310
4.4.2	Kritéria udržitelnosti (deficitu) běžného účtu	314
4.4.3	Investiční pozice, zahraniční zadluženost a indikátory vnější stability	324
4.5	Měnový kurz	342
4.5.1	Typologie měnových kurzů	342
4.5.2	Měnový kurz jako determinanta makroekonomických proměnných	352
4.5.3	Role měnového kurzu v české ekonomice	358

5. Ekonomický růst a nabídková strana ekonomiky	381
5.1 Význam a postavení procesu výroby v ekonomice	381
5.1.1 Základní vztahy v ekonomice	383
5.1.2 Základní definice ukazatelů	387
5.1.3 Produkční funkce	392
5.1.4 Potenciální objem produkce	393
5.1.5 Teorie ekonomického růstu	402
5.1.6 Reálná konvergence	427
5.2 Růst české ekonomiky	434
5.3 Mezinárodní srovnání	437
5.3.1 Vývoj výroby ve světové ekonomice	437
5.3.2 Vývoj v zemích EU	441
5.4 Metodologie strukturální odvětvové analýzy	443
5.4.1 Kvalitativní aspekty konkurenceschopnosti	445
5.4.2 Souhrnné hodnocení odvětví	448
5.4.3 Technologická a znalostní náročnost odvětví	450
5.4.4 Faktorová náročnost odvětví	452
5.4.5 Input-output analýza	454
6. Trh práce	469
6.1 Základní charakteristiky	470
6.1.1 Základní kategorie	471
6.2 Vybrané ukazatele trhu práce	475
6.2.1 Analytické ukazatele	475
6.2.2 Klasifikace osob na trhu práce	479
6.2.3 Vybrané problémy související s nezaměstnaností	483
6.2.4 Moderní analýza trhu práce	490
6.3 Vývoj na trhu práce v Česku	499
6.3.1 Hlavní trendy	499
6.3.2 Strukturální aspekty	504
6.3.3 Dynamika na trhu práce a její faktory	508
6.4 Mezinárodní srovnání	510
6.4.1 Zaměstnanost	510
6.4.2 Nezaměstnanost	512
6.4.3 Dlouhodobá nezaměstnanost	513
6.5 Produktivita práce	519
6.5.1 Analytické rozklady	521
6.6 Vývoj produktivity práce	527
6.7 Náklady práce	530
6.7.1 Základní ukazatele	530
6.7.2 Úplné náklady práce	534
6.7.3 Náklady práce a produktivita	536
6.7.4 Jednotkové náklady práce	536
6.8 Vývoj nákladů práce	542

7. Veřejné finance, fiskální politika a udržitelnost	563
7.1 Vládní rozpočty a fiskální politika	563
7.1.1 Úvodní pojmy	564
7.1.2 Struktura a výsledek hospodaření rozpočtů	566
7.2 Vliv fiskální politiky na makroekonomické cíle	584
7.2.1 Vnější dluh	588
7.3 Dluhová dynamika a její determinanty	592
7.3.1 Dluhová dynamika	597
7.4 Vládní deficit a dluh, maastrichtská kritéria	603
7.4.1 Vymezení vládního a veřejného sektoru	603
7.4.2 Standardy vládní finanční statistiky: GFS 2014 vs. ESA 2010, hlavní metodologické odlišnosti	605
7.4.3 Vládní rozpočty v České republice a mezinárodní srovnání	614
7.5 Další ukazatele pro analýzu daňového systému	622
7.6 Predikce příjmů a výdajů podle ESA 2010	624
7.7 Fiskální pravidla v Evropské unii	649
7.7.1 Maastrichtská kritéria	652
7.7.2 Pakt stability a růstu	653
7.7.3 Účinnost pravidel v EU	660
7.7.4 Nezávislé fiskální instituce	663
7.8 Další závazky vládního sektoru	669
7.9 Dlouhodobá udržitelnost vládních financí	673
7.9.1 Kritéria udržitelnosti	678
7.9.2 Udržitelnosti fiskální politiky a udržitelnost vládního dluhu (DSA)	692
7.9.3 Národní přístup k hodnocení dlouhodobé udržitelnosti	695
8. Cenový vývoj a měnová politika	715
8.1 Ceny	716
8.2 Typy a druhy cenových pohybů	717
8.3 Hlavní determinanty změn cen	724
8.3.1 Poptávkové faktory	724
8.4 Základní cenové indexy	731
8.4.1 Index spotřebitelských cen	731
8.4.2 Vývoj míry inflace	734
8.4.3 Harmonizovaný index spotřebitelských cen	736
8.4.4 Vybrané modifikace indexu spotřebitelských cen	741
8.4.5 Cenový deflátor – všeobecný cenový index	747
8.4.6 Využití cenových deflátorů – zdroj informací o cenovém vývoji v ekonomice	748
8.4.7 Další sledované cenové indexy	751
8.5 Dopady a důsledky pohybu cen	759
8.5.1 Důsledky inflace v ekonomice	762
8.5.2 Důsledky deflace v ekonomice	764

8.6	Protiinflační a protideflační politiky	766
8.6.1	Stabilizační politiky	767
8.7	Mezinárodní srovnání vývoje cen	772
8.8	Ceny, cenové úrovně a jejich přizpůsobování	774
8.8.1	Mezinárodní srovnání – relativní (srovnatelná) cenová úroveň	775
8.8.2	Dynamika a analýza cenových úrovní	777
8.8.3	Cenová a mzdová konvergence	783
8.9	Měnový vývoj	785
8.9.1	Harmonizovaná statistika měnového vývoje	786
8.9.2	Měnová báze	792
8.10	Úvod do měnové politiky	798
8.10.1	Měnová politika a její hlavní varianty	798
8.10.2	Měnová politika v období Globální ekonomické krize	818
8.10.3	Finanční stabilita	827
8.10.4	Česká národní banka a měnová politika od Globální ekonomické krize	839
8.11	Měnové krize a jejich postavení v rámci krizí finančního sektoru	843
Summary	867
Rejstřík	871